

Корній Л., д.мистецтвознавства, проф.

(Київ, Державна консерваторія)

МУЗИКА В ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВАХ КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ (друга половина XVII-XVIII ст.)

У Києво-Могилянській академії, як і в тогочасних європейських університетах, в освітній та виховній системі значне місце займав шкільний театр, тісно пов'язаний з курсами поезики та риторики. У ньому виставлялася в основному духовна драма, а на початку XVIII ст. з'явилися й історичні п'єси. Як свідчать тексти збережених драм, вони виконувалися з музикою. Проте спеціальних нотних записів музики українських драм віднайти не вдається. Разом з тим, тексти драм, а саме: чисельні ремарки, словесні тексти музичних номерів дають певну інформацію про музику, яка звучала в них. На основі аналізу цього матеріалу приходимо до певних висновків щодо ролі музичного чинника в драмі.

Невід'ємною частиною драм був хоровий спів. Зрідка використовувався сольний спів, дуети, ансамблі. В окремих драмах звучала інструментальна музика (гра на гусях, скрипках, цимбалах), а іноді виконувалися й танці.

У більшості драм хор виконував роль допоміжного персонажу і мав здебільшого драматургічні функції: роз'яснювально-коментуючу, засуджувальну, співчувально-оплакувальну, панегіричну, віщувальну, морально-дидактичну, розважальну. Такі функції хору в драмі виникали під впливом постичних курсів, а вони спиралися на античну трагедію, поезику XVI-XVII ст.

При виконанні шкільних драм використовувалися деякі відомі твори тогочасної духовної музики на тексти церковної гімнографії, популярні канти. Спеціально ж створена музика до драм писалася в традиціях кантового жанру. Завдяки таким тісним зв'язкам шкільної драми з тогочасною духовною музикою вдається віднайти частину музики драм у збірниках духовної музики (нотолінійних Ірмолях, Богогласнику та збірниках кантів).

З шкільних вистав розпочинається розвиток характерного для України музично-драматичного мистецтва, яке розквітло в XIX ст.